

Burjnāma

The *Burjnāma*, (lit. ‘Zodiacal Sign Book’, Pers. *axtar-nāmag**), is a small metrical composition in Persian. This form of elections (“hemerologies”) describes what the first appearance of the new <light of> the moon portends in each sign of the zodiac. In the Persian Rivāyats it immediately follows the *Mārnāma*.¹

حکایت در باب دیدن ماه نو اندرون هر یک برج که می آید

(گفتار در بیان تأثیر هر ماه نو که چون در هر برج می باشد می باید دیدن)

ز لطف خداوند روزی رسان	به گویم ز هر ماه نو پس ^۲ تو دان
ز برج حمل چون به بینی تو ماه	به کن اندر آن دم به آتش نگاه
که آن ماه کارت بود خوبتر	ز گفتار ^۳ دانا کنون در نگر
هم از ثور به نگر به بین گاو را	که آن ماه بهتر بود مر تو را
چو در برج جوزا به بینی تو ماه	در آن وقت کن تو به زاهر ^۴ نگاه ^۵
به پرهیز از کور و او را مه بین	که باشد آن ماه نیکوترین
چو در برج خرچنگ بینی قمر	ز گفت حکیم این تو به شنو خبر
در آن دم نظر کن به آب روان	دگر سبزه، خوب با اوروران
ز برج اسد چون به بینی تو ماه	تو بر آسمان کن زمانی نگاه
به خواه حاجت از پاک پروردگار	مه بین کودک و زن تو ای نامدار
چو در برج خوشه به بینی تو دان	ز مضمون او به شنو از من چنان
مه بین تو چنان ^۶ رودگر کن ز دود	که غمگین نه گردی تو خود با وچود.
به خوان ذکر یزدان به صدق و درست	که خوشحال گردی در آن ماه نوشت
چو در برج میزان به بینی قمر	در آیینه و زر در آن دم نگر
به خواه حاجت از کردگار جهان	هم از برج عقرب به گویم تو دان
تو به نگر ایا مرد نیکو نظر	جوانمرد باشد نه کور و نه کر

¹ . MU II, 193-194; F 85¹ (Nausari, *برجنامه & مارنامه*, ff. 4-6. Khuda-bakhsh Oriental P. Library, Patna, n° 3766, folio 327; T 86908 (Tehran), 430^{f-v}.

Louis H. Gray, “The Pārsī-Persian Burj-Nāmah, or Book of Omens from the Moon”, *Journal of the American Oriental Society*, 30/1, 1909, 336-42.

^۲ . ت: من

^۳ . / کنتار

^۴ . ت: زاهد

^۵ . / به کن اندر آن دم به زاهد نگاه

^۶ . ت: چنان

مه بین چیزِ مکروه ای نامور
 چو در برجِ قوس اندر آید قمر
 مه بین رویِ بیمار را آن زمان
 ز برج جدی چون به بینی تو مه
 تو مه نگر ز بیمار و هم کودکان
 چو در دلو بینی همی ماهِ نو
 به خواه حاجت از قادرِ کردگار
 چو در برجِ ماهی به بینی تو ماه
 به بین و شنو^۸ شادمان آن زمان
 همین است ما را کنون یاد دار
 که آن مه به نیکی رسد خود به سر
 همان گه نگه کن ابا سیم و زر
 به پرهیز تا خود شوی شادمان
 اشیم وهو بر خوان همان گه سه ره
 که باشی در آن مه بسی شادمان
 یتا اهو ویریو می خوان تو دو^۷
 مه بین کودک و زن تو ای نامدار
 به لعل و جواهر کن آن گه نگاه
 بوی شاد و نه بود تو را خود زیان
 که باشد نگهدار پروردگار

In the book of Ahmad on astrology we find chapters about decisions during the appearance of the new moon in each sign of the zodiac and in each lunar mansion.⁹ Here is its first chapter:

فصل در بیان اختیارات در وقت آمدن ماه در بروج

ماه در حمل: از برای طلبیدن حاجت از سلاطین نامدار و شکار کردن و نکاح بغایت نیک است. لیکن دارو خوردن و بنده خریدن بد است. و اگر در این وقت برای سلاطین و امرا عمل کند و در آتش اندازد مسخر شوند.

ماه در ثور: برای نکاح و شرکت و آشامیدن شراب و جماع کردن و شادی نمودن و با دوست پیوستن و مجلس ساختن مبارک است. و بطلمیوس به اختیارات خود نکاح را منع می کند که مرد را آفت پدید آید. و اگر عمل خواببندی و زبانبندی کند زود مؤثر شود.

ماه در جوزا: بسیار کارها خوب است، خصوص حاجت خواستن از دیوانیان و اهل قلم و خواندن و کودک را خط و حساب تعلیم نمودن. ولیکن بنا نهادن و عمارت نمودن و فصد نمودن بسیار بد است.

ماه در سرطان: شکار کردن و سفر نمودن و تفرج دریا و دارو خوردن و جامه، نو بریدن و پوشیدن نیک است. ولیکن فصد خوب نه باشد.

^۷ ت: ایثا اهو ویریو میخوان تو اینها شنو

^۸ / بشو

⁹ . Islamabad, Ganjbakhsh Library, 9475 :

مشتی، شیخ احمد ولد شیخ فتح محمد ولد شیخ یوسف القرشی الحنفی القادری.

ماه در اسد: دیدن سلاطین و امراء و از ایشان حاجت خواستن مبارک است. و لیکن جامه قطع نمودن و پوشیدن منع است که مریض می شود. و عمل جدایی و شکستن فوج دشمنان زود اثر دهد، و به تسخیر نیز خوب است.

ماه در سنبله: برای هر کار خوب است مگر دیدن اهل قلم و دیوانیان نه شاید. و کودک را به تعلیم نه باید فرستاد. و عمل موافقت زن و شوی و تسخیر مبارک است و زود اثر دهد.

ماه در میزان: با زنان مباشرت کردن و جامه نو پوشیدن و مجلس عشرت کردن و مهمانی نمودن خوب است. و جنگ و خصومت ممنوع است. و عمل دوستی زود اثر دهد.

ماه در عقرب: حوض و جوی کندن و دارو خوردن و بر دشمن کمین و شیخون کردن و نهال نو نشانیدن و جنگ کردن مبارک است. و سفر کردن و خطبه نمودن ممنوع است. و عمل دفع اعداء زود اثر بخشد.

ماه در قوس: فصد کردن خوب است به تاریخ هفدهم یا نوزدهم. و سفر کردن و خریدن شتر و استر و اسب و خواستن حاجت از صدور و وزرا و دارو خوردن و نکاح کردن و عمل تسخیر و عقد النوم خوب است. و بعضی گفته اند که دارو خوردن ممنوع است.

ماه در جدی: خرید و فروخت و زراعت خوب است. و عمل برای عقیمه و زن خواستن و دفع کرم و مودیات کشت و باغ بغایت مؤثر است. ولیکن دارو نه باید خورد. و بعضی حاجت خواستن و بیع برده و ستور منع کرده اند.

ماه در دلو: بنا نهادن خانه و سرای و دیدن مشایخ و صدور و وزرا نیک است. و سفر و تزویج ممنوع. و عمل جدائی بغایت مؤثر است.

ماه در حوت: سفر کردن و بازارگانی نمودن و جامه نو قطع کردن و پوشیدن و کار حوض و آب و عمل تسخیر و عقداللسان خوب است. و فصد کردن ممنوع است.